

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2006. március 30.*

A T-367/03. sz. ügyben,

a **Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ** (székhelye: Ümraniye, Isztambul [Törökország], képviseli: R. Sinner ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek: M. Bishop és D. Canga Fano, meghatalmazotti minőségben)

és

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: G. Boudot és X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperesek ellen

* Az eljárás nyelve: angol.

azon kár megtérítése iránt benyújtott keresete tárgyában, amelyet állítólag az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodás és annak kiegészítő jegyzőkönyvei, valamint az EK és Törökország közötti Társulási Tanácsnak a vámunió zárószakaszának bevezetéséről szóló, 1995. december 22-i 1/95 határozata (HL L 35., 1. o.) által létrehozott vámunió szabályainak alkalmazása okozott,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, F. Dehousse és D. Šváby bírák,
hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. szeptember 8-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi és ténybeli háttér

- ¹ Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodást (a továbbiakban: ankarai megállapodás) 1963. szeptember 12-én Ankarában írta alá egyrészt a Török Köztársaság, másrészt a Közösség, valamint annak tagállamai. A Tanács 1963. december 23-án hozta meg az ankarai megállapodást elfogadó 64/732/EGK határozatot (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o.).

2 Az ankarai megállapodás 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A megállapodás célja a Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, teljes mértékben figyelembe véve, hogy biztosítani kell a török gazdaság gyorsuló fejlődését, továbbá javítani kell a török lakosság foglalkoztatási szintjén és életkörülményein.”

3 Az ankarai megállapodás 2. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A társulás az alábbi szakaszokból áll:

a) előkészítő szakasz;

b) átmeneti szakasz;

c) zárószakasz.”

4 A megállapodás 3. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Az előkészítő szakasz során Törökország a Közösségtől kapott támogatással megerősíti a gazdaságát, hogy képes legyen teljesíteni az átmeneti és zárószakasz során ráháruló kötelezettségeket.

Az előkészítő szakaszra vonatkozó részletes szabályokat – különös tekintettel a közösségi támogatásra vonatkozó szabályokra – az e megállapodás részét képező ideiglenes jegyzőkönyv és pénzügyi jegyzőkönyv határozza meg.”

- 5 Az ankarai megállapodás 5. cikke így szól:

„A zárószakasz a vámunió alapul, és magában foglalja a Szerződő Felek gazdaságpolitikáinak szorosabb összehangolását.”

- 6 E megállapodás 6. cikke így rendelkezik:

„A Szerződő Felek a társulás megvalósításának és fokozatos fejlesztésének biztosítása érdekében a Társulási Tanácsban üléseznek, amely a megállapodásban ráruházott hatáskörnek megfelelően jár el.”

- 7 Végül az ankarai megállapodás 30. cikke szerint:

„A Szerződő Felek közös megegyezésével [az] e megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyvek a megállapodás szerves részét képezik.”

- 8 Az ankarai megállapodáshoz csatolták többek között a „pénzügyi jegyzőkönyv” címet viselő 2. sz. jegyzőkönyvet, amely a török gazdaság gyorsuló fejlődésének előmozdítását szolgáló pénzügyi rendszereket szabályozza.

- 9 1970. november 23-án írták alá az ankarai megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyvet (a továbbiakban: 1970. évi kiegészítő jegyzőkönyv) és a második pénzügyi jegyzőkönyvet (HL 1972. L 293., 4. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 43. o.). E jegyzőkönyvek 1973. január 1-jén léptek hatályba. 1977. május 12-én írták alá a harmadik pénzügyi jegyzőkönyvet (HL 1979. L 67., 14. o.).
- 10 Az EK és Törökország közötti Társulási Tanács 1995. december 22-én fogadta el a vámunió zárószakaszának bevezetéséről szóló, 1/95 határozatot (HL 1996., L 35., 1. o.). E határozat vámuniót hoz létre a Közösség és Törökország között, főszabály szerint a mezőgazdasági termékek körébe nem tartozó áruk tekintetében. A határozat előírja a vámok és az azonos hatású díjak eltörlését, valamint a mennyiségi és minőségi korlátozások megszüntetését.
- 11 A Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ (a továbbiakban: Yedaş Tarim) török jog szerint alapított, jogi személyiséggel rendelkező társaság. Tevékenysége golyóscsapágyak behozatalára és gyártására, valamint karterek és gépszíjak autóiipari és mezőgazdasági berendezésekhez való alkatrészként történő behozatalára terjed ki.

Az eljárás

- 12 A felperes a jelen keresetet az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. december 2-án érkezett keresetlevelében nyújtotta be.

- 13 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. március 19-én, illetve 26-án érkezett külön beadványában a Bizottság, illetve a Tanács elfogadhatatlansági kifogást emelt a jelen keresettel szemben az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 114. cikke alapján. A felperes 2004. május 17-én benyújtotta észrevételeit. Az Elsőfokú Bíróság 2005. január 19-én úgy határozott, hogy a kifogásról és a költségekről az eljárást befejező határozatban dönt.
- 14 Az Elsőfokú Bíróság (ötödik tanács) az eljárási szabályzata 47. cikkének (1) §-a alapján úgy ítélte meg, hogy szükségtelen a második beadványváltás.
- 15 Az Elsőfokú Bíróság (ötödik tanács) az előadó bíró jelentése alapján úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát.
- 16 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. július 18-án érkezett levelében a felperes azt kérte, hogy – szükség esetén – az Elsőfokú Bíróság rendeljen ki szakértőt.
- 17 A 2005. szeptember 8-i tárgyaláson az Elsőfokú Bíróság meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az általa feltett szóbeli kérdésekre adott válaszaikat. Az alperesek ismertették a szakértő kirendelésére irányuló kérelemmel kapcsolatos észrevételeiket.

A felek kérelmei

- 18 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- kötelezze az alpereseket a felmerült kár megtérítésére;

- kötelezze az alpereseket a költségek viselésére.

19 A Tanács és a Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- utasítsa el a keresetet;
- kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Indokolás

A felek érvei

20 A felperes úgy érvel, hogy az általa elszenvedett veszteségek az 1/95 határozattal létrehozott vámuniónak a Közösség által történt végrehajtásának módjában gyökereznek. A felperes a Közösséggel szemben mindenekelőtt a pénzügyi támogatások hiányát kifogásolja; e hiányt Görögország tiltakozására vezeti vissza. E tárgyban részletesen kifejti, hogy a Közösség felelősséggel tartozik azért, hogy nem indított eljárást Görögország ellen annak magatartása miatt. A felperes megkérdőjelezi továbbá azoknak a megállapodásoknak a hatályát, amelyet a Közösség harmadik országokkal kötött. A felperes előadja továbbá, hogy a Bizottság nem hozott meg bizonyos intézkedéseket az intézmények szintjén. Így a Török Köztársaságot – különösen a vámunióhoz szorosan kapcsolódó területeken – kizárták a közös kereskedelempolitikáról folytatott tárgyalásokból. Így például a

török hatóságok nem vehettek részt az EK 133. cikk alapján felállított különbizottságban. Végül azt állítja, hogy a Bizottság elmulasztotta tájékoztatni a Török Köztársaságot, és nem akadályozta meg a vámunió belüli verseny fejlődésével ellentétes gyakorlatot.

- 21 Ezenkívül a tárgyaláson a felperes lényegében kijelentette: nem azt állítja, hogy a kár oka az, hogy elfogadták az 1/95 határozatot vagy valamely más intézményi jogi aktust, hanem az a mód, ahogyan azt az alperesek végrehajtották. A felperes továbbá pontosítja, hogy a kár oka az alperesek mulasztása. Az Elsőfokú Bíróság ezt feljegyezte a tárgyalási jegyzőkönyvbe.
- 22 A felperes a fenti magatartások jogellenességét az ankarai megállapodás 2. cikkének (1) bekezdéséből, 3. cikkének (1) bekezdéséből és 6. cikkéből vezeti le. Hivatkozik a későbbi kiegészítő jegyzőkönyvhöz csatolt pénzügyi jegyzőkönyvre is. E dokumentumokat az EK 310. cikk alapján a másodlagos jog közösségi jogi aktusainak kell tekinteni. A felperes azt is állítja, hogy a Közösség nem teljesítette 2,5 milliárd euró pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó kötelezettségét Törökországgal szemben; e kötelezettségvállalásra az EK-Török Társulási Tanács azon ülése alkalmával került sor, amelyen elfogadták a 1/95 határozatot, amelyhez a kötelezettségvállalást egyoldalú nyilatkozat formájában csatolták. A felperes végül azt állítja, hogy támogatási ígéreteket tettek az euro–mediterrán együttműködés keretében, amelyeket nem teljesítettek, illetve hogy a támogatások folyósítása nehézségekbe ütközik.
- 23 A felperes kára és a Közösség mulasztása közötti ok-okozati összefüggéssel kapcsolatban a felperes mindenekelőtt előadja, hogy a vámunió összességében negatív hatást gyakorolt a török gazdaságra.

- 24 A felperes részletesebben azt állítja, hogy 1990-ben úgy döntött, hogy beruház a csapágygyártásba, mert a belföldi gyártást egyrészt külön juttatásokkal és támogatásokkal élénkítették, másrészt külön vámtarifával védték. A felperes hozzáteszi, hogy annak idején arra számítottak, hogy a Török Köztársaság tíz éven belül nem vesz részt a Közösséggel alkotott vámunióban. A felperes termelőegysége 1993-ban kezdte meg működését. A vámunió 1996. január 1-jei hatályba lépését követően eltörölték valamennyi díjat és vámot, valamint a csapágyak és karterek behozatalát érintő egyéb terheket. Így a török piacot elárasztották a Közösség tagállamaiból származó kiváló minőségű importált termékek, valamint az olcsó és a gyengébb minőségű távol-keleti termékek. Ennek következtében a felperes csapágygyártó részlege az 1996–2003 közötti időszakban veszteséges lett. A felperes ezenkívül előadja, hogy a vámok 1996. január 1-jei eltörlése miatt a vámunió negatív hatást gyakorolt kereskedelmi részlegének behozatali tevékenységére annyiban, amennyiben az importált termékek értékesítése csökkent a fokozódó verseny következtében.
- 25 Számviteli és pénzügyi beszámolójára támaszkodva a felperes azt állítja keresetlevelében, hogy 1 200 000 euro összegű kár érte. Az alperesek elfogadhatatlansági kifogásához kapcsolódó észrevételeiben a felperes mindenesetre azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság az alpereseket 4 578 518 euró megfizetésére kötelezze.
- 26 Az alperesek elsősorban három elfogadhatatlansági okra hivatkoznak. Azt állítják, hogy a felperes az 1/95 határozattal okozott kár megtérítését kéri, amely nem bizottsági, és nem is tanácsi jogi aktus, ezért e határozat nem szolgálhat a kártérítési kereset alapjául. Azt állítják, hogy a felperes kérelme a Bíróság alapokmányának 46. cikke szerint elévült. Végül úgy érvelnek, hogy a keresetlevél pontatlan, és nem felel meg az eljárási szabályzat 44. cikkének (1) §-ában foglalt feltételeknek.

- 27 Másodsorban az ügy érdemével kapcsolatban az alperesek vitatják, hogy a Közösség magatartása okozhatta a felperes részéről állított kárt. A Tanács kifejezetten cáfolja a Törökország részére nyújtott pénzügyi támogatások állítólagos elégtelenségére vonatkozó állításokat. A Bizottság hangsúlyozza: a felperes által hivatkozott rendelkezések egyikét sem sérti az, hogy a harmadik országokból származó termékeket érintő vámok csökkentéséről vagy eltörléséről nem egyeztettek Törökországgal. Mindenesetre a vám- és nem vámjellegű korlátok eltörlésekor egyetlen gazdasági szereplő sem hivatkozhat az e korlátokkal védett piaci részesedéséhez való jogára. E piaci részesedés ugyanis csak a körülmények változásainak kitett pillanatnyi gazdasági helyzet. Az alperesek úgy ítélik meg, hogy a keresetlevél nem tartalmaz elég bizonyítékot a jogellenes magatartás és az állítólagos kár közötti ok-okozati összefüggés alátámasztásához. Végül vitatják e kár fennállását.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Előzetes észrevételek

- 28 A felperes tárgyaláson tett nyilatkozataiból (lásd a fenti 21. pontot) az következik, hogy nem kell figyelembe venni azokat az érveit, amelyeket beadványaiban az 1/95 határozat vagy valamely bizottsági, illetve tanácsi jogi aktus állítólagos jogellenességére alapított.
- 29 Következésképpen nem kell megvizsgálni azt az elfogadhatatlansági okot, amelyre az alperesek e határozat jellege kapcsán hivatkoztak.

- 30 Az Elsőfokú Bíróság feladata megítélni, hogy a gondos igazságszolgáltatás indokolja-e a kereset anélkül történő érdemi elutasítását, hogy az Elsőfokú Bíróság határozza az alperesek részéről előterjesztett elfogadhatatlansági kifogásokról (a Bíróság C-23/00. P. sz., Tanács kontra Boehringer ügyben 2002. február 26-án hozott ítéletének [EBHT 2002., I-1873. o.] 52. pontja). Jelen eset körülményei között az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a kereset elévülésére alapított elfogadhatatlansági kifogásról nem szükséges határozni.
- 31 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság alapokmányának 21. cikke szerint – amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése alapján az Elsőfokú Bíróságra is alkalmazandó –, valamint az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 44. cikke 1. §-ának c) pontja szerint minden keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését. Az ismertetésnek kellően világosnak és egyértelműnek kell lennie, hogy lehetővé tegye az alperes számára a védekezésre való felkészülést, illetve az Elsőfokú Bíróság számára a keresetről való – adott esetben további információk nélkül hozott – döntést. A jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása végett a kereset elfogadhatóságához az szükséges, hogy az alapvető ténybeli és jogi elemek, amelyeken a kereset alapul, legalább összefoglalva, ám koherens és érthető módon kiderüljenek a keresetlevél szövegéből (lásd az Elsőfokú Bíróság T-195/95. sz., Guérin automobiles kontra Bizottság ügyben 1997. május 6-án hozott ítéletének [EBHT 1997., II-679. o.] 20. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 32 E követelmények kielégítése végett a valamely közösségi intézmény által okozott állítólagos károk megtérítésére irányuló keresetlevélnek tartalmaznia kell azokat az elemeket, amelyek azonosíthatóvá teszik a felperes által kifogásolt magatartást és azokat az okokat, amelyek alapján a felperes úgy ítéli meg, hogy ok-okozati összefüggés áll fenn e magatartás és az állítólagosan elszenvedett sérelem között, valamint tartalmaznia kell a sérelem természetét és terjedelmét (lásd az Elsőfokú Bíróság T-19/01. sz., Chiquita Brands és társai kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-315. o.] 65. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 33 A fenti 22. és az azt követő pontokból azonban az következik, hogy a felperes által felhozott érvek sokasága és azok bemutatásának módja az ellen szól, hogy az Elsőfokú Bíróság a keresetlevelet annak egészében elfogadhatatlannak nyilvánítsa.

A felelősség feltételeiről

- 34 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a Közösség szerződésen kívüli felelőssége az EK 288. cikk második bekezdése értelmében több feltétel – azaz az intézményeknek felrótt magatartás jogellenessége, a kár bekövetkezése, valamint a hivatkozott magatartás és a kár közötti ok-okozati összefüggés – együttes fennállásától függ (a Bíróság 26/81. sz., *Oleifici Mediterranei* kontra EGK ügyben 1982. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 1982., 3057. o.] 16. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-175/94. sz., *International Procurement Services* kontra Bizottság ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-729. o.] 44. pontja, valamint a T-283/02. sz., *EnBW Kernkraft* kontra Bizottság ügyben 2005. március 16-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-913. o.] 84. pontja).

– Az alperesek állítólagos jogellenes magatartásáról

- 35 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a fent felsorolt feltételek közül az első olyan jogszabály kellően súlyos megsértését jelenti, amely a magánszemélyek javára állapít meg jogot (a Bíróság C-46/93. és C-48/93. sz., *Brasserie du Pêcheur* és *Factortame* ügyben 1996. március 5-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-1029. o.] 51. pontja; a C-352/98. P. sz., *Bergaderm* és *Goupil* kontra Bizottság ügyben 2000. július 4-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-5291. o.] 42. pontja; a C-312/00. P. sz., *Bizottság* kontra *Camar* és *Tico* ügyben 2002. december 10-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-11355. o.] 53. pontja és a C-472/00. P. sz., *Bizottság* kontra *Fresh Marine* ügyben 2003. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-7541. o.] 25. pontja; továbbá az *EnBW Kernkraft* kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 34. pontban hivatkozott ítélet 87. pontja).
- 36 Jelen esetben a Yedaş Tarim azt állítja, hogy a Közösség által nyújtott pénzügyi támogatás elégtelensége és a Közösség mulasztásai elsősorban az ankarai megállapodás 2. cikkének (1) bekezdését, 3. cikkének (1) bekezdését és 6. cikkét, másodsorban a pénzügyi jegyzőkönyvet, harmadsorban az 1970. évi kiegészítő jegyzőkönyvet sértik, negyedsorban sértik a Közösség által vállalt azon kötelezettséget, hogy az 1/95 határozat elfogadásához kapcsolódóan 2,5 milliárd eurót folyósít Törökországnak, ötödsorban sértik az euro–mediterrán együttműködés keretében jóváhagyott egyéb támogatási igényeket.

- 37 Meg kell állapítani, hogy az ankarai megállapodás és a fent említett jegyzőkönyvek a Közösség és a tagállamok által harmadik állammal kötött nemzetközi megállapodásnak minősülnek.
- 38 Az EK 300. cikk (7) bekezdése szerint az ilyen megállapodások kötelezőek a Közösség intézményeire és a tagállamokra. Rendelkezéseik – hatályba lépésüktől kezdve – a közösségi jogrend szerves részét képezik (a Bíróság 181/73. sz. Haegeman-ügyben 1974. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 1974., 449. o.] 5. pontja, valamint a 12/86. sz. Demirel-ügyben 1987. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 1987., 3719. o.] 7. pontja). Mindazonáltal az ilyen megállapodásoknak a közösségi jogrendre gyakorolt hatását nem lehet a szóban forgó rendelkezések nemzetközi eredetének figyelembevétele nélkül megállapítani (a Bíróság 104/81. sz. Kupferberg-ügyben 1982. október 26-án hozott ítéletének [EBHT 1982., 3641. o.] 17. pontja).
- 39 Különösen annak eldöntéséhez, hogy az intézményekkel szemben kifogásolt magatartások jogellenességének megállapítása érdekében a felperes hivatkozhat-e a fent említett megállapodások rendelkezéseire, meg kell vizsgálni, hogy e rendelkezések közvetlenül alkalmazandónak minősülnek-e. E tekintetben a Demirel-ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletének 14. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a Közösség által harmadik országokkal kötött megállapodás adott rendelkezése akkor tekinthető közvetlenül alkalmazandónak, ha a szövegét, valamint a megállapodás célját és jellegét tekintve világos és pontosan meghatározott kötelezettséget tartalmaz, amelynek végrehajtása vagy hatásai nem függenek további jogi aktus meghozatalától.
- 40 A Bíróság így folytatta (a Demirel-ügyben hozott ítélet 16. pontja): „A megállapodást – a felépítését és tartalmát illetően – az jellemzi, hogy általánosan megnevezi a társulás céljait, és meghatározza az e célok eléréséhez szükséges iránymutatásokat anélkül, hogy a megállapodás maga pontos szabályokat állapítana meg a célok megvalósítása érdekében. A csatolt jegyzőkönyvek, amelyek helyébe a kiegészítő jegyzőkönyv lépett, csak egyes sajátos kérdésekben tartalmaznak részletes szabályokat.”

- 41 Ezért az ankarai megállapodás – figyelemmel annak természetére és szerkezetére – főszabály szerint nem tartozik azon jogi normák közé, amelyek alapján az Elsőfokú Bíróság a közösségi intézmények jogi aktusainak jogszerűségét felülvizsgálja.
- 42 Az említett megállapodás 2. cikkének (1) bekezdése általános kifejezésekkel meghatározza az ankarai megállapodás célját, amely nem más, mint a Törökország és a Közösség közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok megerősítése. A megállapodás két általános iránymutatást is megállapít: mégpedig e megerősítés folyamatos és kiegyensúlyozott jellegét, valamint a török gazdaság gyorsuló fejlődésének, illetve a török lakosság foglalkoztatási szintje és életkörülményei javításának figyelembevételét. Ebből következik, hogy e rendelkezés programadó jellegű. Az, hogy e rendelkezés nem elég pontos és feltétlen, valamint végrehajtása vagy hatása szükségképpen további jogi aktus meghozatalától függ, kizárja, hogy közvetlenül szabályozza a felperes helyzetét. Ráadásul nem is célja, hogy magánszemélyek részére jogokat biztosítson.
- 43 Ugyanez vonatkozik az ankarai megállapodás 3. cikkének (1) bekezdésére, amelynek első albekezdése általános kifejezésekkel jelöli meg a Törökország és a Közösség közötti társulás előkészítő szakaszának célját. Így az ankarai megállapodás 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése a csatolt jegyzőkönyvekre hivatkozik az e szakaszra vonatkozó részletes szabályok meghatározása tekintetében. Ez a szakasz csupán az első a megállapodásban szabályozott három szakasz közül, és az 1970. évi kiegészítő jegyzőkönyv hatálybalépésével lezárult.
- 44 Ugyanez a következtetés vonható le az említett megállapodás 6. cikkének tárgyából is, ahol a Társulási Tanácsot létrehozó intézményi rendelkezésről van szó.
- 45 A felperes egyébként anélkül hivatkozik az ankarai megállapodáshoz csatolt pénzügyi jegyzőkönyvre, hogy pontosan megjelölné, mely rendelkezéseket sértették meg. Márpedig ahhoz, hogy a jogellenességre való hivatkozás az eljárási szabályzat 44. cikke (1) §-ának c) pontja értelmében elfogadható legyen, meg kell határoznia a

jogellenes magatartást. E kötelezettséget erősíti jelen esetben az a körülmény is, hogy a közvetlen hatályt nem általánosságban kell megítélni, hanem minden egyes esetben meg kell vizsgálni a hivatkozott rendelkezések természetét, rendszerét és szövegét (a Bíróság 41/74. sz. Van Duyn-ügyben 1974. december 4-én hozott ítéletének [EBHT 1974., 1337. o.] 12. pontja). Ebből következik, hogy a megsértett rendelkezések pontos megnevezésének hiányában elfogadhatatlan a felperesnek a fent említett pénzügyi jegyzőkönyvre alapított érvelése. A Yedaş Tarim más pénzügyi jegyzőkönyvekre is hivatkozik. Azonban még ha feltételezzük is, hogy ekként hivatkozik az 1970. november 23-i és az 1977. május 12-i pénzügyi jegyzőkönyvre, azokkal kapcsolatban ugyanez a következtetés vonható le. Mindenesetre a felperes a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses jegyzőkönyv keretében általa benyújtott egyetlen beruházási projektet sem utasítottak el; az Elsőfokú Bíróság ezt feljegyezte a tárgyalási jegyzőkönyvbe.

46 A felperes továbbá úgy ítéli meg, hogy a Közösség megsértette annak az egyoldalú nyilatkozatnak a rendelkezéseit, amelyben az 1/95 határozat elfogadásakor kötelezettséget vállalt Törökországgal szemben 2,5 milliárd euro pénzügyi támogatás folyósítására. Márpedig ilyen nyilatkozat nem található az 1/95 határozathoz csatolt közösségi nyilatkozatok között. E körülmények között a Yedaş Tarim állítása nem elég pontos ahhoz, hogy az eljárási szabályzat 44. cikke (1) §-ának c) pontja értelmében elfogadható legyen. Ráadásul a felperes nem bizonyította, hogy e nyilatkozat joghatályos volt. Mindent egybevetve a kérdéses juttatást magának a keresetlevélnek a szövege alapján a török állam részére kellett volna juttatni, úgyhogy az nem biztosíthatott jogot a magánszemélyek részére.

47 A felperes azt is megemlíti, hogy nem teljesítették a külön akcióprogramra, a makrogazdasági segítségnyújtásra és a hatósági együttműködési alapra vonatkozó támogatási ígérvényeket. Ezek az állítások azonban nem kellően pontosak egyrészt ahhoz, hogy bizonyossággal azonosítható legyen a kifogásolt magatartás, másrészt ahhoz, hogy értékelhető legyen annak esetleges jogellenessége. Mindenesetre a felperes nem határozta meg, hogy a magánszemélyeknek miként származhatna joga az ígéretekből.

- 48 Végül a felperes azokra a nehézségekre és problémákra hivatkozik, amelyek az euro–mediterrán együttműködés keretében merültek fel. Azonban nem indokolja, és nem jelöli meg, hogy miben nyilvánul meg az alperesek jogellenes magatartása.
- 49 Végül a Yedaş Tarim az 1970. évi kiegészítő jegyzőkönyvre és különösen azon körülményre alapítja keresetét, hogy az a felek közötti „kölcsönös és kiegyensúlyozott kötelezettségeken” alapul. Azonban e követelmény csak az említett jegyzőkönyv preambulumban szerepel, ezért nincs önálló jogi hatálya. Mindamellett e követelmény lényegében az ankarai megállapodás 2. cikkének (1) bekezdéséből ered. A fenti 42. pontban viszont már kifejtésre került e rendelkezés programadó jellege, valamint az, hogy ennek folytán e rendelkezésnek nincs közvetlen hatálya.
- 50 A fenti megfontolásoktól függetlenül az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a Közösségnek nem róható fel mulasztásként a Törökországnak nyújtott pénzügyi támogatás állítólagos elégtelensége, miután a felperes szerint ez az elégtelenség az egyik tagállam tiltakozásából ered.
- 51 A felperes azon kifogását illetően, miszerint a Közösség nem indított eljárást e tagállammal szemben annak állásfoglalása miatt, emlékeztetni kell arra, hogy – még ha feltételezzük is, hogy ez az állásfoglalás a tagállam Szerződésben foglalt kötelezettségei megszegésének tekinthető – a Bizottság nem köteles kötelezettség-szegés megállapítása iránti eljárást indítani az EK 226. cikk alapján. Így semmiképpen nem minősül jogellenesnek az, hogy a Bizottság nem indította meg ezt az eljárást, és ezért ez nem váltja ki a Közösség szerződésen kívüli felelősségét sem (lásd az Elsőfokú Bíróság T-202/02. sz., Makedoniko Metro és Michaniki AE kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott végzésének [EBHT 2002., II-202. o.] 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 52 A felperes továbbá felveti, hogy a Közösség által harmadik országokkal megkötött megállapodások következtében is kárt szenvedett. Mivel a felperes egyrésről a tárgyaláson kifejtette (lásd a fenti 21. pontot), hogy nem vitatja a Közösség hivatalos aktusait, másrésről továbbra is kifogásolta e megállapodásokat, ezért úgy kell tekinteni, hogy vagy ellentmondásos álláspontot képvisel – amelyről az Elsőfokú Bíróság nem határozhat –, vagy azt kifogásolja, hogy a megállapodások megkötésekor a Közösség nem kellően vette figyelembe a török állam érdekeit. Ez utóbbi esetet illetően az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a keresetlevél pontatlan, és megállapítja, hogy a keresetlevél nem határozza meg a Közösség azon mulasztásait, amelyek konkrétan érintették tevékenységét. Márpedig ahhoz, hogy a közösségi intézmény által okozott kár megtérítésére irányuló keresetlevél megfelelően az eljárási szabályzat 44. cikke (1) §-ának c) pontjában foglalt, a fenti 32. pontban hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlatban értelmezett követelményeknek, a keresetlevélnek tartalmaznia kell azokat az elemeket, amelyek lehetővé teszik a felperes által az érintett intézménynek felrótt magatartás azonosítását. Következésképpen e kifogás elfogadhatatlan.
- 53 Ugyanez az inkoherenca és pontatlanság vonatkozik a tárgyaláson felvetett azon érvre is, miszerint Törökországot – különösen a vámunióhoz szorosan kapcsolódó területeken – kizárták a közös kereskedelempolitikáról folytatott tárgyalásokból. Kizárólag az a bírálat kellően világos az elfogadhatósághoz, amely szerint Törökországot kizárták az EK 133. cikk által létrehozott különbizottságból. Feltéve, hogy az utóbbi bírálatot azzal szembeni kifogásként kell értelmezni, hogy Törökországot elmulasztották felhívni e bizottságban való részvételre, meg kell jegyezni, hogy a felperesnek nem fűződik joga a Törökország e bizottságban való részvételéhez.
- 54 A felperes végül azt állítja, hogy a Bizottság nem teljesítette a Törökországgal szembeni tájékoztatási és azon kötelezettségét, hogy felügyelje a vámunió alkalmazásának módját annak érdekében, hogy megakadályozzon minden olyan gyakorlatot, amely az egészséges verseny fejlődését korlátozza. Azonban e kifogás is túl pontatlan a kártérítési keresetet megalapozottságához. A felperes itt csak a Közösségnek a különböző gazdasági ágazatokban több ízben tanúsított magatartására hivatkozik, de előadása semmilyen konkrét, a Közösség tevékenységével kapcsolatos tényre nem támaszkodik.

- 55 A kifogásolt magatartás jogellenességére vonatkozó feltételt illetően az Elsőfokú Bíróság végül emlékeztet arra, hogy – hacsak nem arról van szó, hogy a mérlegelési jogkör jelentősen korlátozott, vagy hiányzik – az a követelmény, miszerint a jogszabálysértésnek kellően súlyosnak kell lennie, csak abban az esetben teljesül, ha az érintett közösségi intézmény nyilvánvalóan és jelentősen túllépte mérlegelési jogkörének korlátait (a Bizottság kontra Camar és Tico ügyben hozott, a fenti 35. pontban hivatkozott ítélet 54. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-198/95., T-171/96., T-230/97., T-174/98. és T-225/99. sz., Comafrika és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1975. o.] 134. pontja, valamint az EnBW Kernkraft kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 34. pontban hivatkozott ítélet 87. pontja).
- 56 Márpedig jelen esetben a felperes nem támasztotta alá, hogy a Közösség túllépte azon széles mérlegelési jogkörének korlátait, amellyel a pénzügyi támogatások nyújtása terén rendelkezik. Már azért sem lehet ilyen bizonyítékot szolgáltatni, mert maga a Yedaş Tarim is elismerte, hogy a Közösség különféle hozzájárulásokat folyósított Törökország részére, a Tanács pedig több, Törökország javára szóló pénzügyi eszköz létezésére hivatkozott. Ráadásul az sem került bizonyításra, hogy a harmadik országokkal megkötött megállapodások megkötésekor a Közösség túllépte az említett korlátokat, amikor nem vonták be Törökországot a politika meghatározásába, vagy annak eldöntésébe, hogy mit igényel a vámunió és a verseny fejlődése.

– Az ok-okozati összefüggésről

- 57 A 34. pontban említett harmadik feltételt illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Közösség szerződésen kívüli felelőssége azt feltételezi, hogy a kártérítést kérő személynek kell bizonyítania többek között a jogellenes magatartás és a hivatkozott kár közötti közvetlen ok-okozati összefüggést (a Brasserie du Pêcheur és Factortame ügyben hozott, a fenti 35. pontban hivatkozott ítélet 51. pontja; a Bergaderm és Goupil kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 35. pontban hivatkozott ítélet 41. és 42. pontja és a Bizottság kontra Camar és Tico ügyben hozott, a fenti 35. pontban hivatkozott ítélet 53. pontja). Másfelől a felperesnek kell bizonyítania e közvetlen összefüggést (az Elsőfokú Bíróság T-168/94. sz., Blackspur és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 1995. szeptember 18-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2627. o.] 40. pontja és a T-146/01. sz., DLD Trading kontra Tanács ügyben 2003. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-6005. o.] 73. pontja).

- 58 Jelen esetben a vámunióval összefüggésben a török államnak nyújtott pénzügyi támogatások elégtelenségéből eredő állítólagos makroökonómiai egyensúlyhiány nem bizonyítja az ezen elégtelenség és a felperes egyéni helyzete közötti közvetlen ok-okozati kapcsolatot. A felperes ezenfelül nem bizonyítja, hogy közvetlen ok-okozati összefüggés van az állított veszteségek és aközött, hogy a Közösség nem vonta be Törökországot a vámunióval összefüggésben meghozandó intézkedések megvitatásába, illetve hogy a Közösség elmulasztotta tájékoztatási kötelezettségét, és hogy elmaradt a verseny közösségi felügyelete. Ugyancsak nem mutatnak közvetlen kapcsolatot a felperes tevékenységével a felperes által a kézi csomózású szőnyegek gyártásával, a televíziókészülékek exportjával, a mezőgazdasági, különösen a füge-, mogyoró- és pisztáciaágazattal, valamint a textil- és ruházati ágazattal összefüggésben előadott magyarázatok (lásd a fenti 11. pontot).
- 59 Az, hogy a vámunió hatálybalépése megközelítőleg egybeesett a felperes nyereségének csökkenésével, nem elegendő ahhoz, hogy közvetlen kapcsolatot képezzen a kifogásolt tények és az állítólagos kár között. Más meghatározó tényezők is közrejátszhattak ugyanis, mint például a török piac szerkezete, a Yedaş Tarim versenytársainak a különböző érintett piacokon való alkalmazkodása, a nemzeti fizetőeszköz árfolyam-ingadozása, és a Törökország által kötött egyéb kereskedelmi megállapodások.
- 60 A felperes ezenkívül előadja, hogy csapágygyártó üzemének nehézségei olyannyira súlyosak, hogy kizárólag a csapágy-, a karter- és a gépszijbehozattal foglalkozó részlegének eredményei óvják meg attól, hogy tevékenységét megszüntesse. Márpedig a felperes azt állítja, hogy a csapágygyártást 1993-ban kezdte meg a védővámok és az állami támogatások fenntartására számítva, jóllehet a vámunió létrehozását 1963. szeptember 12., azaz az ankarai megállapodás aláírása óta tervbe vették. Ráadásul az 1970. évi kiegészítő jegyzőkönyv ütemtervet írt elő a vámunió hatálybalépését megelőző 22 éves átmeneti szakasz során meghozandó intézkedésekről. A zárószakaszba való átmenet által biztosított haladék ellenére a felperes termelőegységénél felmerült nehézségek tehát abból a kockázatból fakadnak, amelyet a felperes vállalhatónak ítélt, amikor olyan helyzet fenntartásával számolt,

amelyet maga Törökország is meg kívánt változtatni. Ezáltal maga a felperes volt saját kárának okozója, és így megszakítja a mulasztás és az említett kár közötti ok-okozati viszonyt.

- 61 A fentiekből következik, hogy jelen esetben a kifogásolt magatartás és a hivatkozott sérelem között hiányzik az ok-okozati összefüggés.

Következtetések

- 62 Amennyiben valamelyik feltétel nem teljesül, a keresetet a felelősség megállapításához szükséges többi feltétel vizsgálata nélkül teljes egészében el kell utasítani (a Bíróság C-146/91. sz., KYDEP kontra Tanács és Bizottság ügyben 1994. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-4199. o.] 81. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-170/00. sz., Förde-Reederei kontra Tanács és Bizottság ügyben 2002. február 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-515. o.] 37. pontja; a T-273/01. sz., Innova Privat-Akademie kontra Bizottság ügyben 2003. március 19-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-1093. o.] 23. pontja és az EnBW Kernkraft kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 34. pontban hivatkozott ítélet 85. pontja). Márpedig a jelen esetben megállapításra került, hogy a kereseti kérelem a fent említett feltételek közül kettőnek nem felel meg.
- 63 Ebből az következik, hogy a jelen keresetet el kell utasítani anélkül, hogy szükséges lenne az alperesek által a Bíróság alapokmányának 46. cikkére alapított elfogadhatatlansági okról határozni, és a felperes által kért bizonyításfelvételt elrendelni.

A költségekről

⁶⁴ Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a értelmében az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, az alperesek kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A keresetet elutasítja.**
- 2) A felperest kötelezi a költségek viselésére.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Kihirdetve Luxembourgban, a 2006. március 30-i nyilvános ülésen.

E. Coulon

M. Vilaras

hivatalvezető

elnök